

Lukkasu

No. 26/2023

Sukukokouksemme pidetään 23.–24.9.2023 Valtimolla Laitalan Lomilla.

Lukkariset saapuivat 1700-luvun taitteessa Nurmeksen Karhunpää 7 Lukkarilaan. Lukkarila sijaitsee n. 2 km päässä linnuntietä Immolanvaaran toisella puolen Laitalasta katsottuna. Kartalla sen sijainti on Kivikangas -nimen vieressä.

Lukkarinen-Lukkari Sukuseura Ry:n jäsenjulkaisu

Tietoja sukuseurasta:

Lukkaristen sukuseura ry perustettiin Iisalmessa vuonna 1994. Nimenmuutos Lukkarinen-Lukkari sukuseura ry:ksi tehtiin vuonna 1999.

www.lukkarinen-lukkari.fi

Sivuston ylläpitäjä: Jaana Lukkari
puh. 040-5827684, jaana.sk.lukkari@gmail.com

Pidetyt sukukokoukset:

1995 Runnilla
1997 Nurmeksen Bomballa
1999 Nilsin Aholansaassa
2003 Joensuussa
2007 Sotkamossa
2011 Lahdessa
2015 Runnilla
2019 Kolilla

Sukuseuramme puheenjohtaja:

Timo Lukkarinen Lahdesta.

Sihteeri:

Pekka Lukkarinen Siilinjärveltä
puh. 0400 460 494
pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi
Karjankierto 20, Leppäkaare

Lukasun taitto ja ulkoasu:

Grano Oy, Kuopio

Digipaino:

Grano Oy, Kuopio

Sisällysluettelo

Tässä numerossa

- 2 Tietoja sukuseurasta
- 3 Puheenjohtajalta
- 5 Sihteerin vinkkelistä
- 7 Isoisä, Isä ja Minä –
Professori Toimi Lukkarisen sukutarina
- 16 Kokouskutsu 2023
- 17 Valtimon sukukokousohjelma
- 18 In Memoriam
- 19 Tuotteita myytävänä

Heikki, Ilpo ja Lauri Lukkarinen

Puheenjohtajalta

TEKSTI: TIMO LUKKARINEN

Ellettiin vuotta 1982 ja Koivisto oli astunut Kekkosen saappaisiin. Olimme matkalla Helsingistä Nurmekseen. Muuttokuorma oli lähtenyt Kalliosta jo edellisenä päivänä, ja yövimme siskon luona Espoon Vihherlaaksossa. Liikkeelle lähdettiin aikaisin aamulla. Matka oli pitkä ja pysähdyksiin piti varata aikaa koska nuorin matkalaisista oli vasta noin kuukauden ikäinen. Poika oli syntynyt heinäkuun lopulla ja minun piti aloittaa Nurmeksen evankelisen opiston rehtorin viransijaisena syyskuun alussa. Vaimo oli äitiyslomalla ja vuoden sijaisuus oli tullut sopivasti tarjolle kun minulta loppuivat työt Helsingissä.

Ajeltiin vanhaa nelostietä. Muuttomatkan ensimmäinen pysähdyspaikka oli Lahdessa Hennalan Shellillä. Tankkasin auton ja pysäköin sitten korkean kuusiaidan varjoon niin, että nuorin matkamieskin sai vatsansa täyteen ja jatkettiin kohti Mikkeliä. Vielä vuosikymmeniä myöhemmin muistin muutkin imetyspaikat viitostien varrelta. Viime aikoinahan tietä on oiottu ja levitetty niin, ettei vanhoja maamerkkejä pysty enää tunnistamaan ja ikäkin on tietysti vähän haalistanut muistikuvia.

Siilinjärveltä käännyttiin Nurmeksen suuntaan. Matkan viimeinen imetys ja vaipanvaihto taisi olla jossain keskustan tuntumassa olevalla huoltoasemalla. Olikohan sekin Shell? Illan suussa oltiin perillä. Vanhempani olivat tulleet Kiuruvedeltä auttamaan muuttokuorman purkamisessa. Tavarat oli pääosin kannettu rehtorin asunnon olohuoneeseen, joka oli pinta-alaltaan melkein yhtä suuri kuin se pieni kaksio, josta

Kalliosta lähdettiin. Asuntoon oli juuri tehty remontti ja tilaa oli runsaasti. Näköala suurista ikkunoista avautui suoraan Lipinlahdelle. Hiljaisuus oli suorastaan hämmäntävää. Tupsahdettiin siihen Pielisen rantaan Kalliosta paloaseman vierestä. Siellä oli totuttu, että ambulanssit ja paloautot lähtivät vähän väliä pillit ulvoen taipaleelle. Olihan se liikenteen määrä ja meteli muutenkin vähän toista luokkaa kuin Kohtavaaran kupeessa.

Siitä se sitten lähti. Vakinaiselle toimeenhaltijalle myönnettiin virkavapaata vuosi kerrallaan lisää niin, että sijaisuuteni venyi lopulta kolmeksi vuodeksi. Sinä aikana perheeseemme syntyi tyttö. Esiköisen tullessa maailmaan, vei taksi kymmenessä minuutissa Naisten klinikalle. Tyttöä oli mentävä synnyttämään 140 kilometrin päähän Joensuuun, eikä matka ambulanssillakaan aivan hetkessä taittunut. Niinä vuosina ehdin kotiutua Nurmekseen sen verran, että lähtö sieltä tuntui vähän haikealta ja ajattelin, että olisihan tässä saattanut jatkaakin.

Vaimo oli ollut ne vuodet osin äitiyslomalla ja osin virkavapaalla ja hänellä oli tarkoitus palata takaisin vanhaan työpaikkaansa Helsingissä. Minä etsiskelin uutta leipäpuuta pääkaupungista tai ainakin niiltä seuduilta. Meillä oli tavarat pakattuna muuttoa varten. Nyt jo kolmevuotias poika kyseli, että miksi täällä olohuoneessa on näitä laatikoita? Sanoin, että siksi kun me ollaan muuttamassa. Poikaa tietenkin kiinnostasi, että minne me muutetaan ja minun piti monta kertaa vastata, että ei me vielä tiedetä. Aikanaan sain tiedon Harjulan

Kohtavaaralta opistolle päin otettu kuva. Vasemmalla on rehtorin asunto ja sitten opiskelija-asuntola ja opiston päärakennus. Siellä taustalla on Lipinsaari, jossa ne mökit ovat.

kansalaisopistosta, että siellä olisi opettajan paikka odottamassa. Parissa viikossa löytyi Lahdesta asunto ja lapsille päivähoitopaikkakin. Vaimo rupesi kulkemaan Lahdesta jaloin Helsingissä töissä ja niin meistä alkoi vähitellen tulla lahtelaisia.

Nurmeksesta lähtiessämme ajattelin, että kansanopistot on nyt nähty. Kahdeksan vuotta myöhemmin löysin kuitenkin itseni taas kansanopistosta ja loppujen lopuksi viimeinen työrupeamani Lahden kansanopistossa kesti parikymmentä vuotta kunnes jäin vararehtorin hommasta eläkkeelle. Yksi sukukokouskin ehdittiin pitää Lahdessa 2011. Siitä lähtien olen ollut seuran puheenjohtajana. Nyt on menossa omasta mielestäni viimeinen kausi. Jo ennen Kolin kokousta kirjoittelin Lukasuun, että en aio ruveta Kekkoseksi, mutta jotenkin tulin kokouksen kuluessa myöntyneeksi, että olkoon nyt

sitten kerta kiellon päälle. Mutta nyt riittää, tässä alkaa olla jo terveydellisiäkin syitä perusteena.

Kun oltiin aikoinaan muuttomatkalta Lahteen, kysyi kolmivuotias, että miksi me muutetaan Lipinlahdesta tänne pelkkään Lahteen. En muista mitä vastasin silloin, mutta työn ja opiskelun perässähän niitä muuttokuormia on enimmäkseen pakattu. Vuosien myötä olen kotiutunut Päijät-Hämeeseen. Syntymä mökkini Kärkölässä on muutaman kymmenen kilometrin päässä nykyisestä asunnostani. Kun seison tässä tontillani Salpausselän harjulla, olen yhä useammin alkanut siteerata isävainoata. Hän sanoi talonsa pihalla Kiuruvedellä, että taivas on juuri tällä kohtaa kaikkein kupeimmillaan.

Kun syksyllä kokoonnutaan Valtimolle pitämään sukukokousta, on matkassani

Pohjois-Karjalaan tiettyä nostalgiaa. Pestini Nurmeksen opistossa kesti vain kolme vuotta, mutta Kohtavaaran maisemiin palasimme lasten kanssa monena kesänä. Vietimme Lipinsaassa opiston mökissä viikon tai pari onkien ja soudellen. Rakenneltiin majoja ja etsittiin aarteita lähisaarista. Kun lapset kasvoivat, alkoi tulla uusia mielenkiinnon kohteita ja saarimökkeihin palattiin yhä harvemmin. Nyt kai nekin on jo myyty eikä opistokaan ole toiminut enää vuosikymmeniin.

Valtimon kokouksessa on tarkoitus julkaista sukukirja Nurmeksen seudun Lukkarisista. Pekka on tehnyt taas suuren työn hankkeen parissa. Kirjan kokoaminen käy aina vaan hankalammaksi tietosuojasääntösten tiukkojen tulkintojen vuoksi. Minä olen lueskellut Lassi Lukkarisen tarinoita Lukkarilasta ja Saramon kylästä ja löysin yllättäen tuttuja paikan- ja ihmisten nimiä. Saramolaisia oli niinä vuosina ja varmaan myöhemminkin opiston johtokunnassa. Joku oli Karhunpäästäkin jos oikein muistan. Kaiken kaikkiaan se Lassin kuvaama sodan

jälkeinen niukkuus ja elämänpiiri on meille suurten ikäluokkien edustajille kovin tuttua.

Kun Kolilla pidettiin kokousta neljä vuotta sitten, näytti maailma kovin toiselta. Ei ollut vielä tietoa, että seuraavat vuodet piileskellään koronavirusta niin, että vain pari seuran hallituksen kokousta on pidetty lähietäisyydeltä nokakkain. Joensuun Lukkaristen kirjan julkaisuutisuuskunniin kuihtui pandemian vuoksi kovin pieneksi. Sitten alkoi rauhantahtoisen itänaapurin isäntä pullistella ja lastata rautaa Ukrainan rajalle. Ennen oltiin niin ylimpiä ystäviä, että sitä piti valtionpäämiesten ryypätä karvahatut päässä päiväkausia. Nyt ollaan Natossa ja alkaa näyttää vähitellen siltä, että Turkki ja Unkari lopettavat änkyröintinsä ja pitkään liittoutumattomana säilyneelle länsinaapurillekin avautuisivat puolustusliiton ovet.

Tervetuloa kaikki Valtimolle kokoukseen! Laitalassa on hyvät puitteet ja tiedossa mukava kokoontuminen, vaikka rajan itäpuolella omat sotkunsu onkin.

Sihteerin vinkkelistä

TEKSTI: PEKKA LUKKARINEN

Sukuseuramme osallistui Suku 2023 tapahtumaan 25.–26.3.2023 Oulussa. Sinne matkasin auto pullollaan sukukirjojamme, joita oli tarkoitus saada kaupaksi. Menekki oli samankaltainen kuin syksyllä 2022 Kangasniemellä järjestetyssä Puulan sukujen tapahtumassa. Ainoastaan muutama kirja vaihtoi omistajaa. Molemissa tapahtumissa vahvistui käsitys siitä, että suoramarkkinointi sukukirjassa oleville henkilöille on varmin tapa saada kirja kaupaksi. Tapahtumat antoivat kuitenkin pal-

jon muuta hyödyllistä tietoa ja kokemuksia millaisten asioiden kanssa muut sukuseurat painivat. Ja nehän ovat pitkälti samoja kuin meilläkin – jäsenistön ikääntyminen – sukukirjojen tekeminen ja markkinointi – uuden henkilörekisterilain kanssa tukailu, joka näyttää tappavan innon paatuneimmaltakin sukututkijalta. Aikaisempien sukukirjojen tapaan ei enää voi julkaisuja tehdä. Julkaisulupa on kysyttävä ja tietojat tosiaan muokataan suppeammiksi ja kokonaisiksi perheitäkin olen joutunut poista-

Oulussa Suku 2023 messuilla. Kuvassa Aila Lukkarinen.

maan mm. tulevasta Nurmeksen Lukkariset sukukirjasta.

Tämä vuosi 2023 pursuaa minulle menneiden muistelua muutenkin. Synnyinpitäjäni Pielaveden 150-vuotinen taival on poikunut kesän mittaan useita tapahtumia, joissa olen ollut mukana. Pielaveden kyläkirjojen esittely, kuvapari näyttelyn järjestäminen Vaaraslahden maalaismarkkinoille, kesätanssit 1960-luvun malliin jne. Kesäkuun 10. päivä oli linja-autokierros Pielavesi-järven ympäri ja se houkutteli kyytiinsä kaksi autollista porukkaa. Esittelin heille maalaismaisemia Laukkalasta Nousialan kylälle ja siellä Isokosken kuuhuja katselemaan ja kuulemaan ”Kosken kaupungin” historiaa. Pohjois-Pielavesi on

edelleenkin elämää pursuavaa aluetta. Lähtietäisyydellä olevat kuusi robottinavetta on jo harvinaisuus mitä tahansa maaseutuperäisiä ajatellen. Matkan varrella yllättävin kysymys tuli keski-ikäiseltä mieheltä, kun hän kysyi: ”Mikä se on se robottinavetta?”

Muut ikiaikaiset nähtävyydet matkamme varrelta olivat peittyneet pusikkoon. Niiden olemassaolo unohtuu helposti, ellei niitä nosteta välillä esille. Kun lähdimme Laukkalasta pitkin kyläkirkontietä, ajoimme oikeasti vedenjakajalla. Laukkalan ja Niemisjärven vedet virtaavat Päijänteeseen, kun taas ”pikities” toiselta puolen Sopen ja Nousialankylältä vedet virtaavat Saimaaseen heittäen mutkan Rytkyn, Runnin, Iisalmen, Maaningan Viannan kanavan kautta Kallaveteen. Lyhyen matkamme varrelta löytyi karttamerkinnot Kivisuon Savutuvassta, Kivimäen arkeologisista kaivauksista ja Nousialan kylän rauhoitetusta petäjästä. Kivimäen kaivaukset vuonna 1988 osoittivat alueellamme olleen jo ammoisina aikoina kolmea eri-ikäistä asutusta mesoliittisesta ajasta 5200 ennen ajanlaskumme alkua nuorempaan kivikauteen. Todisteena löytyneet saviastian palaset kylätien rakentamisen yhteydessä löytynyt kivikirves.

Nousialan rauhoitettu petäjä on yli 350 cm ympärysmitaltaan ja todennäköisesti alkanut kasvunsa niihin aikoihin, kun Nousiaiset saapuivat 1600-luvulla kylällemme. Kylä on nimetty heidän mukaansa Nousialan kyläksi. Nousialan talon saunan kupeella kasvava Petäjä on nähnyt siis lukuisien sukupolvien eläneen juurillaan jo kadonneenkin kylältämme.

Viimeisen kahden vuoden aikana Nurmeksen haaran sukukirjan tekeminen on ollut kaikkein päällimmäisenä. Sukutaulujen täydentyminen ja julkaisulupien hankkiminen on edennyt kesäkuun loppuun mennessä sille mallille, että elokuun alku-

puolella aineisto on jätettävissä kirjapainolle taitettavaksi ja painettavaksi. Näin ollen se näyttää ehtivän Valtimolla pidettävään sukukokouksemme 23.9.2023.

Valtimon sukukokouksessa olemme jälleen henkilövalintojen edessä. Sukututkimuksemme ovat suurimpien sukuhaarojen osalta valmistuneet. Ainut puuttuva on Pyhäjärven seudun Lukkaristen tutkimuksen loppuun saattaminen. Näkemykseni mukaan sinne tarvitaan apuun ammattiaut-

tajaa, joka on paneutunut Pohjamaan sukuihin. Sukunimet Pohjanmaalla vaihtuvat talonnimien ja avioliittojen myötä muuksi kuin Lukkariseksi. Nykyisissä tutkimuksissamme esiintyvät jo ainakin Hyny ja Huhmarniemi variaatiot. Olisi tärkeää saada sukuseuramme hallitukseen tuolta alueelta edustaja paimentamaan tutkimuksen edistymistä. Ottakaapa pyhäjärveläiset koppi tästä asiasta!

Isoisä, Isä ja Minä

TEKSTI: TOIMI LUKKARINEN

Isovanhempani

Ilman isovanhempiäni minusta ei olisi tullut mitään. Niitä minulla oli neljä varsinaista ja yksi varajäsen, joka oli samalla tätini, kun isoisä oli mennyt leskeksi jäätyään toisen kerran naimisiin äitini sisaren kanssa. Isäni äiti ja äitini molemmat vanhemmat olivat kuolleet ennen syntymääni. Isoisän kanssa elimme yhtä aikaa lähes 25 vuotta ja hänestä minulle jäi kaunis muisto.

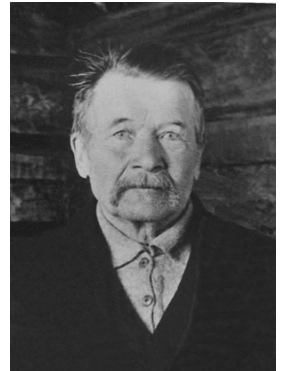
Isoisän isä Tuomas oli maaton ja kulki taloissa töissä. Ehkä ajoittain jonkinlaisen torpparin tavoin. Hänen kerrottiin olleen leikkisän miehen maineessa. Olipa hän joskus tarrautunut heinärukoon ja hokenut ”Anniniko se on tiällä?”. Tuomaan vaimo oli nimeltään Anni Rantonen. Kerran oli joku runojen kerääjä puhutellut vanhaa Tuomasta ja kysellyt tietäisikö hän vanhoja runoja ja Tuomas oli tiennyt:

”Katsos herra harakkoo, kuinka se lentee liehottaa, varis vielä vanhanaa jäljessä mänä liehottaa.”

Runojen kuuntelu kulemani mukaan loppui siihen! Tämä ’lonkutus’ on kulkenut suvussa perintönä polvelta seuraavalle.

Isoisä osti aikanaan Mooseskela-nimisen tilan ja asettui asumaan. Tila oli saanut nimensä edellisen asukkaan Mooses Räsäsen mukaan. Myöhemmin isoisän isännöidessä sitä kutsuttiin Lukkarilaksi. Kuohatissa oli lähin samanniminen talo ja sieltä sukumme oli muuttanut Saramolle.

Juho meni naimisiin Pietulan tyttären, Anna-Mari Pirosen kanssa, jonka äiti oli Heikki Viiliäisen, äitini isän sisar. Kun Anna-Mari kuoli 1916, Juho meni naimisiin Heikki Viiliäisen vanhimman tyttären,

Juho Lukkarinen 70-v
30.4.1929

jo leskeksi jääneen Annin kanssa. Tämä oli jäänyt leskeksi jo 1907 Matti Heikkisen jälkeen. Isoisän toinen vaimo oli siten minulle sekä mummo että täti. Äitini kehottikin puhuttelemaan häntä mummotädiksi, luultavasti piloillaan.

Anna-Marin ja Juhon perheeseen syntyi 11 lasta, seitsemän poikaa ja neljä tyttäreltä. Yksi poika kuoli kuumeeseen nelivuotiaana ja vanhin poika Jussi eli Junnu hukkuu Ruokkajan kosken alle 1916 eli 34-vuotiaana. Kaikki muut saavuttivat korkean iän. Isoisä kuoli 28.3.1944 yli 85-vuotiaana ja mummotäti meni seuraavana syksynä. Mummolle ehdin näyttää morsiantani ja hän oli tyytyväinen valintaan!

Ensimmäisen talvensa isoisä oli asunut Lukkarilan vaaralla vanhassa savupirtissä, mutta sen jälkeen kunnan talossa.

Vuosisadan vaihteen tienoilla eli noin 40-vuotiaana isoisä oli kokenut voimakkaan herätyksen, mikä kesti hautaan asti. Silloin oli pitänyt ihan huutaa ja katua syntejään. Isäni arveli sitä, että jonnillainen mielenhäiriö kait se on ollu. Isoisä piti pyhäkoulua lapsille yli 40 vuotta ja isäkin kertoi juosseensa pyhäkoulussa. Pyhäkoulun tarkastus oli kuulemma kova päivä, kun pappi teroitti kuulijoille, että ”joka vitsaa säästää se vihaa lastaan” ja oli muitakin opetuksia. Isä muistelikin, että pyhäkoulun tarkastuksen päälle kotona odotti vuorevarma selkäsauna ja joskus kuuluu tulleen muutenkin.

Isoisä oli nuorempana ollutkin varsin kiivasluontoinen ja isäni kertoi päässeensä usein kasvatuksen makuun. Hän kun sattui olemaan tavallista penskaa hurjaluontoisempi. Oli se isoisä laskenut Raamatusta maailman iän, kuten moni muukin on tehnyt ja päätynyt samoihin ikiin eli yli 5 000 vuoteen. Luonnontieteilijöillä on tästä asiasta erilaisia mielipiteitä.

Tuomas, Ilmari ja Toimi Lukkarinen 1953

Isoisä harjoitti jonkin verran myös räätälin ammattia, mutta ei hän mikään pätevä räätäli ollut. Etupäässä turkkeja ja vällyjä hän teki. Eipä silti olen minäkin kävellyt isoisän tekemissä housuissa, mutta en tuohon aikaan ollut vielä kovin vaativa asiakas. Ukko-Jussiksi isoisää kutsuttiin aivan yleisesti ja hänen vaimonsa oli tietysti Ämmä-Anni. Kumpikaan ei ollut millään tavalla halventava nimitys, ne olivat vain! Ukko-Jussi piti innokkaasti seuroja ja kuului evankeliseen liikkeeseen. Rakkaimmat uskonveljet mah-toivat olla kuhmolaiset Aukusti Piironen ja Jussi Ahtonen. Kummankin tapasin viimeisen kerran isoisän hautajaisissa.

Talvisodan aikainen evakkomatka sorti ukon hengenvoimat ja samalla fyysisetkin. Vielä keväällä 1939 hän kävi meilläkin venepelissä ja samalla matkalla laski ja koki yksin verkkonsa.

Viimeisen tapasin hänet rintama lomalla ni tammikuussa 1944, jolloin hän oli jo huonossa kunnossa ja väsynyt. Kun joku omaisista kyseli hänen vointiaan, isoisä sanoi: ”En jaksa kelekettee”! Se oli viimeinen, minkä kuulin hänen sanovan. Saattoväkeä oli hautajaisissa 16.4.1944 kolmisenkymmentä reki-kuormaa. Salojen kansa saattoi uskossa vahvistajansa kunnialla viimeiseen Lepoon!

Isä

Isäni oli Anna-Marin ja Juhon kolmas vesa, joka oli syntynyt 28.2.1889 eli Kalevalan ollessa 54-vuotias. Isää vanhempia olivat pojat Jussi ja Pekka. Kun koti oli köyhä ja pienikin, oli toimeentulo niukkaa ja järjestyksen piti olla paikallaan.

Isäni muisteli olleensa neljän vanha, kun oli kahden vanhemman veljensä kanssa mansikassa. Isommat pojat arvelivat pelotella nuorempaansa ja painattelivat piiloon. Isälle tuli tietysti hätä, mutta vanhemmat veljet olivat olleet niin hölmöjä, että olivat jättäneet marjatuohisensa samalle aholle isän kanssa, joka hädissään otti järjen käyttöön ja paskansi veljiensä tuohisiin, mistä tietysti pojat painelivat itkussaan kotiin kertomaan mitä Ilmi (=Ilmari) teki marjamatkalla. Ilmi sai selkäsaunan.

Lukkarilan lapset kävivät kansakoulua, joka oli Saramovaarassa eli lähes viiden kilometrin päässä. Isä oli villeytensä ja laiskuutensa takia jäänyt kolmannelle luokalle, mutta seuraavana talvena hän oli ryhdistäytynyt ja suorittanut kummankin luokan ja saanut päästötodistuksen. Jommankumman vuoden keväällä isä oli kävellyt Välijokea kotiinsa, mutta oli kulkenut talvitien sivua, kun joku ämmä oli neuvonu, että tiellä voi olla avantoja ja on varmempi kulkea tien ohessa. Jää petti ja isä pullahti umpisukkeloon. Kulkiessaan hän oli tehnyt lankapalloa, jota saattoi tarvita monessa asiassa. Pinnalle päästyään isä oli arvellut huutaa, mutta oli sitten ajatellut, ettei monen sadan metrin päästä Laukkalasta kukaan ennätä apuun ja oli huutamatta.

Omin voimin hän oli päässyt ylös, mutta pallon tekele oli jäänyt jokeen. Sitten oli kuljettava kolmisen kilometriä hyyhmän seassa, kun selkäjälle ei enää uskaltanut mennä. Ukossa oli sisua jo silloin!

Yhdeksäntoista ikävuoden lähetessä loppuaan eli syksyllä 1907 isoisälle ja isälle oli tullut kova riita. Isä oli ollut pyhäiltana joissakin kekkereissä, joissa oli järjestetty lotteripeli ja isä oli voittanut huuliharpun. Kotiin tultuaan hän oli pannut voittonsa ns. patalaudalle talteen ja aamulla pojat olivat lähteneet halkometsään. Kun he olivat palanneet syömään, oli lattialla ollut kirves ja sen vieressä huuliharpun. Isä oli tuohtunut soittopelinsä saamasta surkeasta kohtalosta ja uhannut isälleen pilkkoa samaan kasaan virsikirjan ja ehkä Bibliankin. Tästä aiheutui, että isä lähti kävelemään Kajaaniin päin, jossa pääsi kievariin kyytipojaksi. Myöhemmin hän oli käväissyt Oulussa asti, mutta kun sielläkään ei ollut sopivia töitä hän oli tullut kolmessa päivässä suksella Saramolle, mutta jäi veljensä Junnun luo Nimettömään.

Seuraavana keväänä isä lähti Laukkalan Kalle Heikkisen kanssa Amerikkaan, kumpikin täysin ummikkoina. He olivat maihin päästyään matkustaneet Port Arthuriin, jossa tiesivät olevan suomalaisia. Port Arthur on nykyisin Thunder Bay. Siellä heillä oli satumainen tuuri, kun ensimmäinen kadulla vastaan tullut mies sattui olemaan Kallen vanhempi veli Jussi eli silloin jo John. Tämä oli tokaissut: ”Kato perhana, Ilmi ja Kalle”. Hän oli ottanut pojat hoiviinsa ja luultavasti järjestänyt työpaikan. Mainittakoon, ettei Jussi tiennyt mitään poikien tulosta, mutta oli ollut siellä jo jonkin aikaa.

Isä oli Amerikassa vaihtelevissa hommissa, mutta myös rakentamassa Canadian Pacific-rataa Kalliovuorilla. Sillä työmaalla sattui olemaan tunari kaivinkoneen käyttäjänä ja se ajoi koneellaan isän ranteen poikki. Sairastellessaan isälle oli juolahtanut mieleen käydä katsomassa, millainen kylä on New York. Kun hän oli siellä vertailut matkalippujen hintoja, oli selvinnyt, että

Suomen pilette maksaa saman verran kuin takaisin työmaalle ja niin hän arveli poike- ta ”vanhassa maassa” ja palata taas Amerikkaan. Kesällä 1912 isä oli tullut Saramolle. Siiri-täti kertoi, pitääkö sitä ”työksi” puhutella!

Setä-Pekalle isä oli luvannut tulla parin vuoden kuluttua takaisin ja Pekka lähti ke- vällä 1913 Amerikkaan ja jäi sinne loppu- iäkkeen eli vuoteen 1971. Isän menon esti 1914 puhjennut maailmansota. Saramon Heikkilässä, Ämmi-Annin kotitalossa, isä piti kauppa muutamia vuosia. Jossakin vaiheessa hän innostui poltattamaan hii- liä, joilla oli kova menekki, mutta puuha ei kannattanut, kun epäkelvot polttajat poltti- vat koivut tuhkaksi ja isä menetti dollarinsa. Vapaussotaan isä osallistui Ahvolan rintam- malla ja Viipurin valtaukseseen Naulasaassa hän oli mukana vapaaehtoisena.

Isä oli seurustellut Kapion Lyyti Pulkki- sen kanssa. Kyläläisten mukaan aivan kih- lauksen partaalle asti, mutta sitten Lyyti oli löytänyt Roivas-nimisen miehen ja Ilmi oli saanut jäädä. Lieneekö hän Lyytistä eron tultua jo iskenyt silmänsä Viiliälän Ainiin, en tiedä. He menivät kihloihin ja sitten nai- misiin 29.6.1919. Minä synnyin vähän en- nen aikojani eli 4.12.1919.

Kotipiirini

Kotini oli varsin vaatimaton ja köyhä, vaika pinta-alaa oli alun perin 150 hehtaaria, josta tosin äiti ja isä myivät Lex Kallion pe- lossa 20 ha Lauri Savolaiselle.

Kotini käsitti kolme rakennusta: mökin, navetan ja saunan. Navetan jatkona oli he- vossuoja eli kuja, joka oli tehty pyöreistä, mutta aisatuista koivuista. Kaikki raken- nukset olivat vaatimattomia, kuten oli koko talouskin.

Asuinrakennukseksi äitini oli siirtänyt kotoaan kaksi aittaa kuten olivat tehneet myös hänen kaksi veljeään. Mökissä oli tu- pa ja huone. Tupaa sanottiin pirtiksi. Koko asunnon pinta-ala saattoi olla noin 32 neliötä.

Pirttiin tultiin suoraan ulkoa, kun eteistä ei ollut. Ulko-oven yläpuolella oli leveistä ja paksuista lankuista tehty parin metrin levyinen katos, jossa oli samanlainen lattia. Kun mökki oli rakennettu multiaiselle, siinä oli maanvarainen lattia, mutta seinät olivat ki- vijalan päällä. Keskellä lattiaa oli syvennys, joka palveli säilytyspaikkana. Lattiassa oli luukku eli runti, josta pääsi sillan alle. Uu- nin vieressä oli pieni aukko kissan tulla ja mennä.

Mökin ja huoneen katot oli paneloitu ja niskahirsien alle oli jäänyt hiirille sopiva elintila. Kerran oli Huttusenniemen Kalle Timonen tullut illalla tyhjän pirttiin, istu- nut hetken, mutta sitten lähtenyt karkuun, kun oli luullut ullakolla pirujen ja kaiken- laisten kummajaisten jytältävän. Hiiret piti- vät kyllä melkoisen rapinan ohuen paneelin päällä.

Pirttiin ulkoa tullessa uuni jäi vasem- malle puolelle. Sen peräosa ulottui huoneeseen asti ja piti huoneen lämpimänä. Pirtissä oli kaksi ikkunaa, mutta huonees- sa kolme. Pirtin ikkunat olivat ovea vasta- päätä ja ovesta tullessa oikealla oli päätysei- nällä. Uunia vastapäätä oli paneeleista tehty kolmiomainen kaappi nurkassa. Siinä säi- lytettiin vähiä astioita. Sekä kaappiin että uuninpäällyksen vuoraukseen oli käytetty kattopaneelien tähteitä. Uunin päälle jäi hyvä kuivaustila eivätkä kuivattavat rojut nä- kyneet minnekään.

Nurkkakaapin vieressä oli omalla perus- tuksellaan Alfa-Laval merkkinen maitosepa- raattori. Se ei ollut aivan ikkunan kohdalla vaan siinä oli pieni pöytä ja sen takana nur- kassa oli piian sänky, milloin meillä oli piika.

Tammaniemi talvella 1953

Järvelle päin antavalla seinällä oli pirtin toinen ikkuna ja sen lähellä ovesta katsoen vasemmalla oli pieni pöytä, jonka takana oli penkki ja sen edessä rahi. Pari tuolinreuhkaa oli milloin missäkin. Kun isä joskus retuutti pirttiin reen, oli tupa täysi. Isä haaveilikin niin isosta pirtistä, jossa mahtuisi reen pajuttamaan. Aikanaan hänellä sellainen olikin.

Huoneen varustelutaso ei ollut sen kummempi. Jokaisella seinällä oli ikkuna ja päätyikkunan edessä oli isän tekemä pöytä, jossa oli viisi laatikkoa. Niissä oli kaikenlaista tavaraa, joihin kaikkiin en saanut koskea. Yksi laatikko oli lukossa ja avain isällä. Järven puoleisen ikkunan edessä oli pieni kaksi ovinen kaappi. Sen ylälaatikossa sain säilyttää tärkeitä tavaroitani, kuten karamellejä, rusinoita ym. Pihamaan ikkunan edessä oli sivulle levitettävä sänky, jossa pieni perheemme nukkui niin kauan kuin onni asui kanssamme. Isä nukkui ikkunan puolella, äiti lattian puolella ja minä keskellä. Tämän sängyn ja uunin väliin mahtui isän Amerikanarkku. Huoneen ovensuusta rantaan

päin jäi seinän patkka, johon mahtui päästä vedettävä sänky, jossa äitini aikanaan sairasti ja johon hän kuoli.

Jossakin oli Singer-ompeelukone ja keskellä huoneen lattiaa oli setä-Eetun veistokoulussa tekemä ja isän lunastama vankkatekoinen keinutuoli.

Mökin vintille pääsi ulkopuolelle päätyyn tehtyjä portaita myöten. Jännittävintä siellä oli isän vapaussodasta tuoma kaksiteräinen lyhyt miekka. Siellä oli myös muutama Suomen Kuvalehden ensimmäisiä, vuoden 1917 numeroita. Olin hölmö, kun en aikanaan älynnyt niitä pelastaa.

Mökin ulkopuolella, huoneen päätyikkunan kohdalla kasvoi pajulehtinen spirea, jota sanottiin sireniksi ja sen vieressä punainen viinimarjapensas. Pihamaan puolella kasvoi ukonhattu. Sen spirean verson pelastin kesäpaikallemme ja siellä se kasvaa yli 70 vuoden kuluttua ensi-istutuksesta.

Navettakin oli tuotu Viiliälästä, kuten saunakin, mutta en tiedä mitään niiden alkuperäisestä tarkoituksesta. Navetan edessä oli pystykota, jossa oli muuripata veden

lämmittämistä varten. Navetta oli parin kymmenen metrin päässä mökistä koilliseen eli rannan suunnassa ja siellä eleli pari, kolme lehmää, muutama vasikka ja joitakin lampaita.

Sauna oli noin 40 metrin päässä kaakoon ja siten loitolla rannasta. Sauna oli eteisetön ja vaatteet jätettiin joko ulos tai penkin päähän kylmän sään aikana.

Äiti sairastuu ja kuolee

Vanhempani saivat toisen lapsen, tytön 8.9.1925. Tyttö sai kasteessa nimen Rauha Irene. Häntä odottaessaan äitini sairastui, tosin jotenkin huomaamatta. Alkoi väsyä ja hikoili öisin. Ensin isä käytti äitiä Nurmeksessa lääkärissä ja lääkäri sanoi, että äidillä on keuhkotauti, vieläpä erittäin nopea. Isä epäili Nurmeksen lääkärin taitoa ja käytti Viipurissa. Tulos oli yhtä kolkko. Kun he tulivat Viipurin matkalta, äiti asettui edellä mainittuun päästä päähän vedettävään sänkyyn sairastamaan, nousi pian istumaan, itkikin vähän ja sanoi: ”Voi, siunatkoo Ainii!” Isä luki herran siunauksen. Saman tien minut lähetettiin eno-Eemin taloon ja asuin siellä äidin kuolemaan asti, mutta hiihdin pari kertaa viikossa äitiä katsomassa. Matkaahan oli vain kilometrin verran. Välillä oli kolkonlainen, autio vanhan Viiliälän talo, mutta ei se pelottanut.

Kun isä oli iltpäivällä käynyt kertomassa äidin kuolemasta, näin yöllä unta, että enoni tuvasta kuului ompelukoneen ääni ja että Ukko Viiliäinen, äitini isä siellä ompelee. Heräsin ja silloin pelotti, kunnes nukahdin uudelleen. Tiesin hyvin, ettei ukosta ole ompelijaksi, sillä hän oli kuollut jo 1907.

Äitini kuoleman jälkeen mökki pantiin ankaraan siivoukseen Nurmeksesta tuodun diakonissan johdolla ja perheemme muutti Lukkarilaan tilapäisesti. Siellä kuoli pieni si-

sareni kuukausi äidin jälkeen ja me jäimme isän kanssa kahden jatkamaan elämäämme täysin muuttuneissa oloissa.

Äidin hautajaismatkalla, jonka raskautta en silloin vasta kuusi vuotta täyttäneenä kokonaan tajunnut. Kuulin ensimmäisen kerran kirkonkellojen äänen kääntymme hautausmaata kohti. Ne ovat vieläkin korvissani ja lämp, pämp, lämp, pämp ne kuuluivat sanovan. Isä ajoi ruumisrekeä, minä istuin eno-Eemin ja Alma-kummin kesässä seuraavassa reessä. Hautajaisväkeä kuuluu olleen kolmisenkymmentä henkeä, kuten aikanaan iso-isän saatossa. Äiti jäi pihlajan katveeseen, vaikka se pihlaja on jo aikoja sitten raivattu pois.

Samana keväänä isä ja Eetu-setä rakensivat aitan tulevan asuinpaikan tuntumaan ja jo ensimmäisenä kesänä siinä nukuimme isän kanssa. Eetu oli meillä ollut töissä aikaisemminkin ja kerrankin hän raivasi metsää mökkimme edestä. Minä kuuluin olleen ”apuna” ja olevinani ”luin” metsää, kun olin sellaisesta kuullut, luultavasti on ollut puhe metsän arvioimisesta ja sitä on sanottu ”metsän lukemiseksi”. Muistan, että minulla oli pieni keppi kädessä ja sillä naputtelin maahan. Setä muisti senkin, että olin koko ajan höpöttnyt: ”Yksi Marlkka, kaksi marlkka, kaheksan marlkka!”

Kerran Eetu oli tullut meille Lapin savotoilta, jonne oli pitänyt lähteä selvittämättömän lapsenruokkojutun takia, kun maksupuoli ei kiinnostanut. Tullessaan sedällä oli takataskussaan kirkasta ainetta peltiastiassa. Isä ja setä kaatoivat sitä kahvikuppiinsa ja puhalsivat henkeä kahvia ryyppättyään. Minä olin utelias tietämään, mitä se aine oli, mutta setäni sanoi vain: ”Se on hyvän hetteen vettä!” Muutamaa viikkoa myöhemmin Ukko-Jussi tuli tekemään minulle housuja ja minä esitin takataskun tekoa, suorastaan intoilin sen puolesta. Isoisä ja vanhempanikin

ihmettelivät, mihin minä takataskua tarvitsisin: ”Jotta suan pittee hyvän hetteen vettä niinkun Eetu pohjosesta tullessaan”! Ukkoa se nauratti ja minä ihmettelin, mitä nauramista siinä on, jos mies haluaa pitää ”hyvän hetteen vettä” taskussaan, vaikka ei Pohjosesta tulisikaan.

Muistini rajamailla

Isoisän kotitaloon liittyy hyvin harvinainen muistikuva. Minä istun Lukkarilan tuvassa semmoisella isolla rahilla, onko kesä ja on lämmin. Siiri-täti tuo minulle muutamia mansikoita kämmenellään. Ei niitä kovin monta ollut, mutta iäksi ovat mieleeni jääneet. Kun kysyin tädiltäni hänen eläessään, ei hänellä ollut siitä aavistustakaan, mutta minulle se asia olikin tärkeämpi.

Samalla matkalla lienee sattunut sekin, kun olin yhtäkkiä kadonnut, mutta sitten oli ruispellossa nähty valkea pää menemässä myötämäkeen.

On aamuhetki ja köllöttelen kotona pirtin lattialla, kun äiti on kipeänä huoneen sängyssä. Serkkuni Anna häärää hellan luona ja hellassa palaa tuli. Annalla on kädessään arvatenkin aapisesta peräisin oleva rikkinäinen kukonkuva, jota hän on tunke-massa tuleen. Huudan hädissäni: ”Elä polta sitä!” Ja se polttaa! Luulen, ettei muistiani rasiteta tämän vanhemmilla asioilla.

Kun olen ihan pieni, äitini sanoi usein jonkin asian tapahtuneen ennen vanhaan, vaikka hän ei inhimillisesti ottaen koskaan elänyt ennen vanhaan, hänhän oli kuollessaan alle 35-vuotias. Minun mielestäni ”ennen vanhaan” oli samanlainen kuin se mai-sema, jonka lapsena näin pirtin ikkunasta järven takaa, hieman utuinen, sinisen har-maa ja vaarojen siluetit näkyvässä taivasta vasten. Sellainen se on vieläkin, enkä sille mitään mahda!

Toinen asia oli ankarampi. Minun mielestäni Jumala oli eteläisellä suunnalla Pur-nuvaaran ja eno-Villen mökin välistä näkyvän ja nousevan ukkospilven kaltainen, kuin harteikkaan miehen suunnaton hahmo, ei ollenkaan pelottava, vaikka oli iso. Kasvonpiirteistä en saanut selvää ja sellainen se on vieläkin, kuten sekin ”ennen vanhaan”.

Kun kotini oli ihan järven rannassa, tiesin erinomaisen hyvin, että järvessä asui näkki, jonka kanssa ei ollut leikkimistä. Samanlainen asui äitini kotitalon, Viiliälän kaivossa ja se oli vähällä koitua kohtalokse-ni. Isä oli niittämässä meiltä eno-Villelään päin ja minä sanoin äidille haluavani käydä isän luona ja äiti lupasi. Isän kohdalla kävelin reippaasti ohi, jolloin hän tietysti kysyi menoani. ”Toisessa talossa pistäytyvän”, vastasin hänelle. ”Lupasiko äiti?”. ”Lupasi”. Eno-Villen mökistä kävelin ohi ja painelin Viiliälän kaivon luo, luultavasti katsoakse-ni, onko siellä näkki vai ei. Yht’äkkiä joku tarttui hartioihini ja veti minut kaivon laholta kannelta pois. Enoni vaimo Vappu oli tämä pelastajani. Enolan kohdalla isäkin oli jo juoksemassa apuun, kun oli nähnyt minun menevän Viiliälän ohi. Kotona äiti odotteli piiska valmiina, mutta erittäin hel-läsydämisenä ihmisenä hänestä ei olisi ollut selkäsauvan antajaksi. Sen sijaan hän otti minulta lupauksen, etten enää luvatta kylään lähde. Sen lupasin ilomielin, sillä sehän ei rasittanut takalistoani. Nyt tiedän, etten olisi sitä saunaa saanut muutenkaan.

Opintietä pitkin

Syksypuolella 1926 opin Yhteishyvän viikonkuvista lukemaan, kun isot ihmiset olivat lukeneet kuvatekstit niin monta kertaa, että opin ulkoa ja sitten vertailemalla valkeni koko totuus. Jo samana syksynä isoisä

oli opettanut minulle, miten eläinten suolilta teurastusaikana pyydystetään variksia, harakoita ja närhiä. Ukko lupasi kertoa niksien kerrallaan aina sen jälkeen, kun ensin olin tavannut Isämeidän rukouksesta lauseen. Lause lauseelta ja niksi niksiltä etenimme, kunnes olin tavannut ”iankaikisesta aamen”. Silloin minulle selvisi, ettei minun jänishousun luonnolla ikinä haaskalintuja pyydystetä riihen luona, jossa elukat teurastettiin. Tempu oli nimittäin seuraava: Suolien lähettyville pannaan kumolleen pärevasu, sen sisälle pannaan kapula pitämään vasua kallellaan ja pyydystäjä menee riiheen, jonka savuluukusta vetää narusta nurin, kun lintu menee syömään suolia. Minuahan ei olisi millään saanut entiseen ruumisriiheen naru kädessä lintuja vahtimaan. Isoisä ehkä arvasi asian tämän puolen, mutta saipahan minut tavaamaan Isämeidän!

No, joka tapauksessa olin oppinut lukemaan ja tavannut Isämeidän rukouksen. Kun sitten olisi keväällä tullut alakouluun menoaika, oli Laukkalan niityllä niin iso tulva, etten olisi omin avuin päässyt niityn yli ja minun piti aloittaa opiskelu vasta syksyllä. Meidän kylällämme oli ns. supistettu koulu, jossa pidettiin alakoulua vain syksyin keväin. Koulua oli kolme viikkoa keväällä ja kuusi viikkoa syksyllä.

Kun menin alakouluun, opettaja kysyi, osaanko tavata ja määräsi minut näyttämään taitoni. Kun luin suoraan, opettaja sanoi, että tavatahan minä käskin ja sitten minä tavasin, kun taito oli päässä. Ensimmäisen läksyni sain niinä aikoina ja se kuului taas tavaamalla: ”Mim-mi on tyt-tö – Mim-mil-lä on lin-tu. Mim-min lin-tu ui – Mim-min lin-tu mu-nii.”

Muistatko sinä lukijani ensimmäisen läksyni, edes sen. En minäkään muista toista enkä viimeistäkään, joten on tasapeli.

Kun isä arveli, että minä rasi 3,5 kilometrin koulumatkalla, hän järjesti minulle Pietulasta kortteerin ja vain viikonvaihteessa pääsin kotimökille. Silloin syksyllä 1927 koulun Pennasen veljekset maalasivat keltaiseksi, vaikka koulun johtokunnan puheenjohtaja, Saramovaaran Heikki-isäntä oli ehdottanut, että koulu maalattaisiin ”tervan kusella”.

Seuraavana keväänä oli alakoulun toinen jakso ja taas isä ehdotti kortteeria Pietulaan. Minä sanoin jaksavani kulkea kotoakin ja olin kortteerissa vain viikon.

Pietulan isäntä oli isäni eno ja hän joskus moitti poikiaan Heikkiä ja Eemeliä sanomalla ”moisetki polseviikit”.

Syksyllä 1927 talvi tuli aikaisin ja muistan olleeni hiihtämässä jo kekrinä Laukkalan niityllä päin.

Alakoulun kuljin uskollisesti syksyin keväin ja kun syksyllä 1929 vielä menin alakouluun, opettaja Jokinen lähetti minut kotiin ja käski mennä heinätoita lopettelemaan. Se oli mieluinen uutinen. Sanoipa hän vielä niinkin, että mahdan osata alakoulun läksyt jo ulkoa, eikä kovin paljon erehtynyt! Kansakoulua kävin vain kolme luokkaa, kun kolmantena vuotena sattui semmoinen opettaja, joka alkoi isälle puhua, että minut pitäisi panna oppikouluun. Opettaja lupasi kesällä taulata päähäni kaikenlaisia asioita, jotta syksyllä pyrkisin toiselle luokalle. Se operaatio sattui onnistumaan ja niin voitin yhden talven kustannukset. Ensimmäinen asuntoini sain Porokylältä ja matkaa kertyi kaksi kilometriä yhteen suuntaan, mutta vuokraisäntä sanoi sen olevan terveellistä, kuten varmaan olikin. Kerran, kun oli lauantai ja maanantai lomaa, kävelin lauantaina Saramolle eli noin 24 kilometriä. Talvella hiihdin kerran Porokylälle kotoa, mutta se oli vain 18 kilometriä.

Toimi Lukkarinen 1997 Bomballa juhlapuhujana

Koulu sujui melko mukavasti ja keväällä kuulun olevani kolmanneksi paras, kun paras oli asuintoverini ja toiseksi paras luokamme tuplaaja. Olin erittäin tyytyväinen alkumenestykseen. Seuraava talvi meni suunnilleen samaa latua ja viidenneltä päästessäni olin paras, kuten sen jälkeen loppuun asti.

Kortteerini vaihtuivat talvittain, mutta viimeiset kolme lukukautta asuin eräessä perheessä, jonka poika oli luokkatoverini ja ystäväni. Hän kaatui Kollaalla päivälleen vuosi penkinpainaisten jälkeen.

Kun olin saanut ylioppilaslakin 31.5.1939, läksin seuraavana päivänä sota-vaikeen Viipuriin Kenttätykistöön. Viipuri olikin maalaispojalle ihmepaikka. Kadulla kävellessä saattoi samana iltana kuulla viitää, kuutta eri kieltä ja voittihan kaupunki Nurmeksen olot muutenkin. Syksyn 1939 olin Kannaksella, kuten olin jo kesän ollut Perkjärven tykistöleirillä. YH:n aikana kuljimme pitkin kannasta ja Leipäsuolla minut kastettiin kovalla kädellä soturin työhön.

Vuoden viimeisenä päivänä matkustimme härkävaunussa Niinisaloon saamaan up-

seerikoulutusta. Se matka alkoi mainittuna päivänä, mutta kesti yli kaksi vuorokautta. Huhtikuun ensimmäisenä päivänä kurssimme ylennettiin res.vänrikeiksi, minkä kuulumme parin viikon kuluttua. Kesän olin rajaseudulla suojajoukoissa ja pääosan siitä patteriston adjutanttina sekä kolme viimeistä kuukautta Ilomantsissa eräessä patterissa.

Siviiliin pääsin 1.12.1940 18 kuukautta palvelleena, kun alun perin laskimme 440 päivän palvelusajan jälkeen. Ensimmäinen loma veti kiinni kolme viikkoa vaille vuoden ajan jälkeen!

Talven 1941 työskentelin Outokummun kaivoksessa valmistautumassa kaivosmiehenä tulevaan ammattiin. Samalla matkalla tapasin myös tulevan vaimoni. Kaivoksesta olisi paljonkin kertomista, mutta suurimman osan olen kertonut kirjaani: ”Kivinen leipä”, jonka Otava kustansi ja joka ilmestyi maaliskuussa 1997.

Jatkosota kului Rukajärven suunnalla alusta loppuun ja silloin lomavälit olivat lyhyempiä kuin varusmiehenä ollessa. Keran haavoituin kranaatin sirpaleesta reiteeni tulenjohtajana ollessani, mutta se oli lievä tapaus, vaivaa kyllä joskus vieläkin. Dipl. insinöörin paperit sain syksyllä 1948 ja tekniikan lisensiaatiksi valmistuin talvella 1957 ja tekniikan tohtoriksi väittelin 14.10.1978. Mineraalitekniikan professoriksi minut nimitettiin 1.11.1979 alkaen ja sain eron täysin palvelleena 31.7.1984. Sen jälkeen olen katsonut varsinaisen elämäntyöni olevan ohi.

Joskus ajattelen taivaltani pienestä Tammaniemen mökistä maailman turuille ja erialaisiin elämän kohtaloihin, enkä voi muuta kuin lyödä ns. ”kiittimet ristiin”

Teksti on Toimi Lukkarisen lähettämä sukutarina sukuseuramme kirjoituskilpailuun 27.9.1998

KOKOUSKUTSU

Lukkarinen-Lukkari sukuseura ry:n varsinainen sukkokokous pidetään lauantaina 23.9.2023 klo 13 Valtimolla Laitalantie 85, 75710 Karhunpää. Sukuseuramme sääntöjen mukaan äänioikeus on edellisen vuoden jäsenmaksunsa maksaneilla jäsenillä sekä ainais- ja vapaajäsenillä.

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Kokouksen avaus
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi äänenlaskijaa
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. Esitetään seuran tilinpäätökset, vuosikertomukset ja tilintarkastajain lausunnot vuosikokousten väliseltä ajalta 2019–2023
6. Päätetään tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä
7. Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä liittymis- ja jäsenmaksu seuraavalle toimintakaudelle
8. Valitaan hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sekä muut jäsenet (3–4)
9. Valitaan kaksi toiminnan/tilintarkastajaa ja heille kaksi varahenkilöä seuraavaksi toimintakaudeksi 2023–2026
10. Valitaan seuraavan kokouksen pitopaikka
11. Muut asiat

(Mikäli seuran jäsen haluaa saada jonkin asian seuran vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen siitä kirjallisesti ilmoitettava niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun)

Lukkarinen-Lukkari sukuseura ry:n hallitus

Lukkarinen-Lukkari sukuseura ry:n sukukokousohjelma

Valtimo / Laitilan Lomat 23.–24.9.2023

Lauantaina 23.9.2023

- 12–13 Ilmoittautuminen ja tulokahvi suolaisen kahvilleivän kera
- 13–15.30 Sukukokous
- tervehdyspuhe (Timo Lukkarinen)
  - Nurmeksen sukukirjan esittely (Pekka Lukkarinen)
  - varaus muulle ohjelmalle (suvun esiintyjät)
  - tauko
  - varsinainen sukukokous
- klo 16 Päivällinen (karjalainen pitopöytä)
- Nähtävillä:
- myytävät tuotteet: sukukirjat ym,
  - sukuhaaraokohtaiset lehtileikekansiot ja muu materiaali nähtävillä

Sunnuntaina 24.9.2023

- n. klo 9.00 Kiertoajelu Lukkaristen asuinpaikoille Valtimolla ja Nurmeksessa
- klo 12–14 Keittolounas ja lähtökahvi (ajankohta tarkentuu edellisen ohjelman pohjalta, jos se on 2–3 tuntia järjestetään kahvitauko jonnekin?)

Ilmoittautumiset 1.9.2023 mennessä ensisijaisesti sähköpostilla pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi tai puh. 0400 460 494.

Osallistumismaksu 60 euroa aikuiselta ja 30 euroa lapselta. Vain lauantaina osallistuville 40 euroa aikuinen ja 20 euroa lapsi. Ilmoita siis montako henkilöä teiltä osallistuu lauantaina ja sunnuntaina. Ja erikseen vielä montako osallistuu sunnuntain kiertoajeluun. Erikoistoivomuksia, esim: ruokavalio/allergiat.

Lisätietoja voi tiedustella sukuseuran sihteeriltä Pekka Lukkariselta 0400 460 494

Majoituksen varaa ja maksaa jokainen itse.

Osoite: Laitalantie 85, 75710 Karhunpää

Puhelin: 050 022 7011

In Memoriam

Lauri Tapio Lukkarinen s. 18.6.1951 **Nurmeksessa** kuoli 30.12.2022 Nurmeksessa. Hän oli innokas sukututkija ja saamme kiittää hänen tutkimuk-

siaan, että Pohjois-Savon Lukkariset sukukirjaan saimme hänen sukuhaaransa tiedot mukaan. Juho Taavetinpoika Lukkarinen, joka oli syntynyt 6.10.1832 Nilsiäen Keyrityssä muutti perheensä mukana 1839 Nur-

meksen Jokikylään ja näin sinne syntyi sukututkimuksissamme nimetty Nurmeksen kolmas sukuhaara. Näitä Lukkarisia asui sittemmin mm. Nurmeksen Savikylässä ja Pielisjärvellä.

Lauri oli ammatiltaan toimistotyöntekijä. Lukkarinen-Lukkari sukuseuran hallituksessa hän oli 1997–2003 vuosina ja tielitarkastajanamme vuodesta 2011 lähtien kuolemaansa saakka. Lauri oli nauravainen ja tunnollinen ihminen. Hänen kanssaan oli helppo hoitaa näitäkin sukuseuran asioita.

Lauri Ilmari Lukkarinen s. 3.6.1926 **Kiuruvedellä** kuoli 18.9.2022 Kiuruvedellä. Laurin isä oli Koljon Lukkaristen haaraan kuuluva Heikki Lukkarinen,

Pielaveden Sopenkylän Kotalassa syntynyt ja sieltä lähtenyt 1914 Kiuruveden Sulka-valle, josta Kiuruveden Kalliojärven Suoniemelle, jossa Lauri syntyi. Perheen matka jatkui Kalliojärven Peltojarjulle vuonna 1928 päätyen lopulta Kiuruveden Pihla-

jamäen Pasalaan, jossa Lauri teki elämäntyönsä maanviljelijänä. Eläkepäivikseen Lauri muutti Kiuruveden kylälle. Sotaveteraaneille suunnatun tuen turvin hän pystyi asumaan kotonaan, vaikka elikin hyvin iäkkääksi, muutamaa vuotta vaille 100-vuotiaaksi.

Lauri oli mukana Lukkaristen sukuseuran perustavassa kokouksessa 1994 Iisalmen Metsäpirtillä. Hän toi esille, että Lukkarisille pitää tehdä sukukirja. Hänen sukuhaaraan- sa liittyvä Pohjois-Savon Lukkariset sukukirja ilmestyi 21 vuotta myöhemmin sukuseuramme toisena kirjana.

SUKUKIRJA

**on ajaton tuote, jota kannattaa hankkia jälkipolville
ja lahjaksi syntymäpäiväsankareille!**

Kaikkia kirjoja on vielä saatavana. Mutta määrä hupenee koko ajan.

Tuotteita myytävänä

Sotkamon Lukkari-haaran sukukirja 50 € / kpl

Julkaistu heinäkuussa 2013. Sisältää suvun ensimmäisenä Sotkamossa asuneen kantaisän kirkkoherra Mansuetus Jacobin (s. noin 1580) jälkeläisiä nykypäivään saakka. Sukutauluissa yhteensä yli 10 000 nimeä. Kirjassa noin 200 sivun tekstiosuus Sotkamon historiasta, sukututkimuksesta, suvun tarinoista. Valokuvia kirjassa on yhteensä noin 350.

Pohjois-Savon Lukkariset sukukirja 40 € / kpl

Julkaistu heinäkuussa 2015. Käsittää Ylä-Savon sukuhaarat joita on kaksi eri haaraa ja ovat levinneet Nilsin ja Varpaisjärven alueelta mm. Iisalmen seudulle, sieltä Kiuruvedelle ja Pielavedelle sekä Juankoskelle, Siilinjärvelle. Henkilöitä yli 10 000.

Keskisen Suomen Lukkariset sukukirja 40 € / kpl

Julkaistu joulukuussa 2017. Käsittää Kangasniemen Synsiälän Kokkonimestä syntyneet haarat, sukua on Kangasniemen lisäksi Mikkeliissä, Joutsassa, Leivonmäellä, Toivakassa, Laukassa, Hirvensalmella. Ns. Saarijärven haaraan kuuluvat Uuraisten, Multian, Petäjäveden, Äänekosken ja Jyväskylän seudun Lukkariset. Kirjassa olevat Suonenjoen seudun Lukkariset kuuluvat alueellisesti Pohjois-Savoon. Henkilöitä kirjassa on yli 9000.

Joensuun Seudun Lukkariset sukukirja 40 € / kpl

Julkaistu joulukuussa 2020. 1600-luvun lopulla syntyy Joensuun seudulle useita Lukkaris-haaroja suunnilleen samoilla vuosikymmenillä. Aluksi heitä oli nykyisen Joensuun alueella, Lehmossa, Selkiellä ja Paiholassa. Silloin kaikki nuo alueet kuuluivat Kontiolahteen. 1700-luvulla Lukkarisia löytyy lisäksi muista Joensuun ympäryskunnista eniten Enosta ja Kiihtelysvaaraan syntyy kaksi haaraa. Paiholan ja Kiihtelysvaaran haarat hengittävät edelleenkin.

Nurmeksen Lukkariset sukukirja n. 40 € / kpl

Julkaistaan 23.9.2023, mutta kirjaa voi tilata jo nyt. Hinta tarkentuu lopullisen sivumäärän mukaan. Nurmeksen Karhunpään Lukkariset tulivat 1700-luvun taitteessa ja Kuohattiin vuonna 1787. Nurmeksen Jokikylän ja Savikylän Lukkariset ovat PS-Lukkariset kirjassa. Sivuja n. 450, henkilöitä n. 4300.

Isännänviiri 4 metrinen tai 5 metrinen 65 € / kpl

Pöytästandaari 32 € /kpl

Pinssi 3 € / kpl tai 10 € / 4 kpl

Tuotteet voi tilata sukuseuran sihteeriltä Pekka Lukkariselta sähköpostilla pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi tai puhelimitse 0400 460 494.

Huom. tuotteiden hintaan lisätään toimituskulut.

Tuotteita myydään myös sukukokouksissa.

Lukasu

Lukkarinen-Lukkari Sukuseura Ry:n jäsenjulkaisu